

Trakasseri- fritt Pro

Instruktion för förebyggande och
hantering av trakasserier och
diskriminering i Fackförbundet
Pros verksamhet

pro•

Förord

Fackförbundet Pros verksamhet är öppen för alla och alla är välkomna med.

Fackförbundet Pro tar avstånd från osakligt bemötande, diskriminering, hatretorik, sexuella trakasserier eller trakasserier på grund av kön i sin verksamhet.

Pro är en gemenskap som består av individer. I umgänget mellan individer är missförstånd och konflikter en del av vardagen. Det vore sorgligt om schismerna försämrar stämningen i verksamheten eller försvårar samarbetet mellan föreningarna och människorna. Därför är det viktigt att vi ingriper i och diskuterar trakasserier och diskriminering.

Jag vill uppmuntra alla som verkar inom Pro att öppet diskutera trakasserier och diskriminering och i föreningarna lyfta fram teman som presenteras i denna anvisning.

Tillsammans skapar vi ett trakasserifritt Pro.

Med vänlig hälsning

NIKO SIMOLA
PROS ORDFÖRANDE

OMRÅDE FRITT FRÅN
DISKRIMINERING
SYRJINNÄSTÄ VAPAA ALUE

Innehåll

01

DET ÄR TRYGGT PÅ PROS EVENEMANG

02

TRAKASSERIFRITT OCH
DISKRIMINERINGSFRITT PRO

03

INSTRUKTIONER

04

ANMÄLAN TILL FÖRBUNDET

05

PÅFÖLJDER FÖR TRAKASSERIER

06

LAGSTIFTNING

07

ANDRA SOM HJÄLPER

08

MER OM TILLGÄNGLIGHET

Tryggt på Pros evenemang

Genom de här förhållningsreglerna vill vi förebygga trakasserier, diskriminering och osakligt bemötande i Fackförbundet Pros och dess föreningars verksamhet och att ge vägledning för hur osakligt bemötande ska hanteras.

Vi beskriver hur var och en av oss kan bidra till en positiv atmosfär, vad som avses med oacceptabelt beteende, på vilket sätt trakasserier och diskriminering ska hanteras, vilken ansvarsfördelningen är då trakasserier behöver utredas och vilka följderna av förseelser mot anvisningarna är.

Förhållningsreglerna gäller all verksamhet inom Fackförbundet Pro, såsom evenemang, möten och kurser som ordnas av förbundet eller föreningarna. Den gäller också på kvällsevenemang, julfester och kryssningar.

Pro förutsätter att föreningarna inom förbundet följer förhållningsreglerna i sin verksamhet.

På tillställningar som ordnas tillsammans med en annan arrangör ska både de här förhållningsreglerna och samarbetspartnerns eventuella anvisningar tillämpas. Tänk på detta vid planeringen och marknadsföringen av evenemangen.

I fråga om förbundets medarbetare gäller Pros interna förhållningsregler.

Trakasserifritt och diskrimineringsfritt Pro

Pro godkänner inga former av mobbning, sexuella trakasserier, trakasserier på grund av kön, diskriminering och osakligt bemötande i verksamheten.

Med osakligt bemötande och trakasserier avses beteende som är sårande eller kränkande gentemot någon annan och som inte kan anses vara allmänt acceptabelt. Handlingen kan vara en engångsföreteelse eller upprepas.

Trakasserier och osakligt bemötande kan förekomma såväl vid fysiska möten mellan människor som i sociala medier och på andra plattformar. Osakligt bemötande kan involvera medlemmar, intressenter, utomstående eller förbundets anställda.

Exempel på osakligt bemötande och trakasserier är sexuella trakasserier, trakasserier på grund av kön, diskriminering och hatretorik.

Osakligt bemötande kan ta sig uttryck som bland annat

- **ickeverbal kommunikation** (t.ex. miner, gester)
- **utfrysning ur gemenskapen** (t.ex. man talar inte eller förbjuder andra att tala med en, hälsar inte, lyssnar inte, begränsar åsiktsyttring, avbryter när personen talar, isolerar personen från andra)
- **konstant obefogad kritik och försvårande av arbetet**
- **ifrågasättande av rykte eller ställning** (genom att t.ex. sprida falska uppgifter, baktala, förolämpa, förödmjuka eller förlöjliga någon)
- **kränkning av integriteten** (genom att t.ex. skrika, ta till muntliga eller skriftliga hotelser, göra fysiska närmanden, beröra, gripa tag, ta till våld).

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är annat än ömsesidig flirt eller ömsesidigt sexuellt intresse.

Med sexuella trakasserier avses någon form av icke önskvärt verbalt, ickeverbalt eller fysiskt beteende av sexuell natur vars syfte är eller som leder till en kränkning av en persons psykiska eller fysiska integritet genom att skapa en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller tryckande stämning. Det kan räcka med en handling för att det ska handla om trakassering.

Med trakasserier på grund av kön

avses någon form av icke önskvärt beteende som har samband med en persons kön, som inte är av sexuell natur och vars syfte är eller som leder till en kränkning av personens psykiska eller fysiska integritet och skapar en hotfull, fientlig, förnedrande, förödmjukande eller tryckande stämning.

Trakasserier på grund av kön kan komma till uttryck till exempel genom nedsättande och negativa uttalanden om det andra könet eller förnedrande av det andra könet.

Sexuella trakasserier kan komma till uttryck genom

- sexuellt insinuerande gester eller miner
- oförskämt prat med sexuell underton, oanständiga skämt samt påpekanden eller frågor om figuren, klädseln eller privatlivet
- material eller brev, e-postmeddelanden eller telefonsamtal med sexuell underton
- icke önskad fysisk beröring, förslag eller krav på könsumgänge eller annat sexuellt umgänge.

Våldtäkt eller försök till våldtäkt, sexuellt övergrepp och utnyttjande samt sexuellt antastande är straffbara handlingar enligt strafflagen.

Hatreterik och diskriminering

Hatreterik är diskriminerande, nedvärderande och exempelvis hotfull kommunikation som riktas mot individer och deras egenskaper eller större människogrupper.

Hatreterik kränker individers och grupperns människovärde genom förakt eller stereotypier, bestrider människors rätt att vara den de är och strävar efter att tysta ner människor och utesluta dem ur den offentliga debatten och samhället.

Hatreterik kan vara riktad mot exempelvis personer av utländsk härkomst, kvinnor, män, äldre, unga, personer med funktionsnedsättning, sexuella minoriteter, könsminoriteter, språkliga eller religiösa minoriteter eller majoriteter, anhängare av ett parti eller en idrottsklubb. Hatreterik kan också sänka tröskeln för allvarligare våld och hatbrott.

Vid **diskriminering** behandlas en person på ett ofördelaktigare sätt än någon annan i en jämförbar situation på grund av en eller flera individuella egenskaper.

Enligt diskrimineringslagen får ingen diskrimineras på grund av ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person. Diskriminering är förbjuden oberoende av om den grundar sig på ett faktum eller ett antagande i fråga om personen själv eller någon annan.

ANVISNINGAR

för evenemangsarrangörer

Trakasserier och diskriminering kan förebyggas med följande åtgärder:

- 1. Ledningen har explicit tagit avstånd från diskriminering och trakasserier i verksamheten.
- 2. Deltagarna ska godkänna dessa förhållningsregler då de anmäler sig till evenemang och utbildningar.
- 3. I samband med anmälningen ställs endast frågor som är relevanta för deltagandet, t.ex. om specialkost.
- 4. I enkäter frågas efter svarspersonens kön endast om det är relevant, och endast med alternativen man, kvinna, annat.
- 5. Kommunikationen om evenemang innehåller information om fysisk och kommunikativ tillgänglighet.

Fysisk tillgänglighet omfattar den fysiska miljön, såsom byggnader. Kommunikativ tillgänglighet hänför sig till den "immateriella" miljön, till exempel information, webbplatser, tjänster och attityder. Fysisk och kommunikativ tillgänglighet är indikatorer för hur vi tänker och tar hänsyn till mångfald. Evenemangsarrangören kan beakta mångfalden bland medlemmarna vid valet av tillgängliga lokaler, marknadsföringen samt i valet av utbildare och experter. En tillgänglig miljö är bra för alla.

ANVISNINGAR

för evenemangsarrangörer

Gå i början av tillställningen igenom förhållningsreglerna med deltagarna med tanke på trakasserier och diskriminering. Då det gäller återkommande evenemang, till exempel förhandlings-delegationens möten, kan man gå igenom förhållningsreglerna i början av perioden och sedan hålla dem tillgängliga till exempel i introduktionsmaterialet.

Informera deltagarna om att trakasserier och osakligt bemötande inte accepteras i någon som helst form.

För varje evenemang utses en person (en anställd, föreningsrepresentant eller trakasserombud) till vilken deltagarna kan rapportera om trakasserier eller diskriminering.

Det ordnas utbildning om modellen för ingripande i och förebyggande av trakasserier för trakasseribuden, Pros anställda och föreningarna.

Trakasserier och diskriminering diskuteras öppet för att öka medvetenheten om frågan.

Trakasserier och diskriminering tas på allvar och åtgärdas.

Förekomsten av trakasserier och hur väl arrangemangen lyckats följs upp bland annat med deltagarfeedback.

ANVISNINGAR

för trakasseriombud

Evenemangsarrangören utser trakasseriombuden. Trakasseriombuden bör gärna representera bägge könen.

Deras kontaktinformation och var de kan kontaktas under evenemanget bör anges i evenemangets kommunikation och på väggen i evenemangslokalen. Ombudet ska bära ett kännetecken synligt under evenemanget.

Fackförbundet Pros anställda, evenemangsarrangörer eller utsedda trakasseriombud är skyldiga att ingripa i trakasserier på Fackförbundet Pros evenemang eller kurser omedelbart då handlingen uppdagats eller anmälts.

Att utse trakasseriombud lyfter upp frågan för diskussion och gör det klart att trakasserier inte godkänns. Om evenemanget inte har ett särskilt utsett trakasseriombud, sköts uppgiften av en representant för arrangören som är närvarande på evenemanget eller kursen, till exempel en anställd på förbundet eller en representant för föreningen. Ett trakasseriombud bör utses speciellt för Pros och föreningarnas stora evenemang och för evenemang där risken för trakasserier är stor, som kvällsevenemang och fester.

ANVISNINGAR

för trakasserombud

Om situationen fortsätter ska du sätta stopp för den. På goda grunder kan man skjuta upp utredningen av fallet till senare.

Fråga vad som är på gång. Låt parterna lägga fram sina synpunkter.

Säg klart ut att trakasserier inte tillåts på evenemanget. Gör det klart att det måste blir ett stopp på trakasserier och osakligt bemötande.

Fråga hur den som blivit utsatt för trakasserier vill gå vidare. Möjliga åtgärder är bland annat att reda ut situationen genom att diskutera den, att trakasseraren ber om ursäkt eller att trakasseraren uppmanas att lämna evenemanget eller utbildningen.

Tala om för den utsatta personen att hen kan anmäla fallet till förbundet, ge vid behov hjälp med anmälan.

Ge stöd till den som blivit utsatt för trakasserier. Om du misstänker att det har skett ett brott, ska du kontakta polisen eller råda den som blivit utsatt för trakasserier att polisanmäla fallet.

**INGEN SKA BEHÖVA STÅ UT MED TRAKASSERIER ELLER GE UPP
SIN EGEN VERKSAMHET PÅ GRUND AV EN TRAKASSERARE. OM
INGEN INGRIPER, UPPSTÅR EN UPPFATTNING ATT DÅLIGT
BETEENDE SKULLE VARA ACCEPTABELT.**

ANVISNINGAR

om du blir utsatt för trakasserier

- Be den som trakasserar dig att sluta. Om trakasserierna trots tillsägelsen fortsätter eller är grova ska du anmäla dem.
- Tala om trakasserierna för trakasserombudet om det finns ett sådant på evenemanget. Annars kan du anmäla fallet till evenemangsarrangören, t.ex. förbundets anställda eller föreningens representant.
- Tala om för trakasserombudet vad som har hänt och vad du önskar ska göras i saken.
- Du kan meddela om trakasserierna vidare till förbundet.
- Om det handlar om ett brott ska du göra brottsanmälan.
- Sköt om din egen ork, be om stöd och hjälp av någon som lyssnar i din närmaste krets.

ANVISNINGAR

om du ser trakasserier

- Om du ser att någon blir trakasserad, fråga om du kan hjälpa. Ni kan tillsammans be den som trakasserar lägga av med det.
- Uppmana den som blivit utsatt för trakasserier att kontakta trakasserombudet eller evenemangsarrangören. Du kan också anmäla trakasserierna.

ANVISNINGAR

om du beskylls för trakasserier

- Om någon talar om för dig att ditt beteende upplevs som trakasserande, ska du ta det på allvar. Lyssna på vad den som upplevt ditt beteende som trakasserande eller den som utreder fallet har att säga.
- Tänk på ditt beteende ur motpartens perspektiv och beskriv hur du ser på situationen.
- Diskutera tillsammans hur ni kan lösa situationen och var beredd att be om ursäkt. Även om du inte anser att du har gjort dig skyldig till trakasserier ska du inte ringakta motpartens upplevelse, utan ändra ditt beteende.
- Ta vara på dina krafter, be om stöd och hjälp av någon som lyssnar i din närmaste krets.

Anmälan till förbundet

Skicka din anmälan per e-post till **hairinta@proliitto.fi**.

Anmälningarna behandlas omgående och konfidentiellt i enlighet med principerna i Pros dataskyddsbeskrivning. Uppgifterna används endast för att utreda fallet och för statistik. Uppgifterna behandlas endast av personer vars arbetsuppgifter omfattar handläggning av trakasserier.

Du kan endast lämna en anmälan i eget namn. Om du vill kan du lämna anmälan på blanketten som finns i de här förhållningsreglerna.

Anmälan tas emot och behandlas i Pro av personer som har i uppgift att behandla trakasserier. De reder ut fallet, låter eventuellt parterna komma till tals, drar sina slutsatser och beslutar om eventuella påföljder. Beslutet delges parterna.

Om den som trakasserat är en anställd på förbundet eller hör till förbundets representantskap, styrelse eller presidiet, ska ärendet alltid anmälas till förbundet.

Förbundets kontaktpersoner

Utbildningar: utbildningschef **Sari Lassila**

Föreningsevenemang: organisationschef **Timo Nousiainen**

Förvaltningens evenemang:

ekonomi- och förvaltningsdirektör **Jani Salenius**

ANMÄLAN

om sexuella eller andra
trakasserier eller osakligt
bemötande

Anmälarens namn: _____

Anmälarens e-postadress: _____

Anmälarens telefonnummer: _____

Evenemangets namn: _____

Vem/vilka trakasserade dig: _____

När skedde trakasserierna: _____

Var skedde trakasserierna: _____

Beskriv händelseförloppet så exakt som möjligt:

Såg eller hörde någon annan händelsen, dvs. finns det vittnen eller annat bevismaterial, som t.ex. e-post/Whatsapp-meddelanden e.d.? ☐ Ja ☐ Nej

Vittnen: _____

Bevis: _____

Berättade du om händelsen för evenemangets arrangör eller trakasserombudet: ☐ Ja ☐ Nej

Arrangörens / trakasserombudets namn, e-post och telefon:

Datum

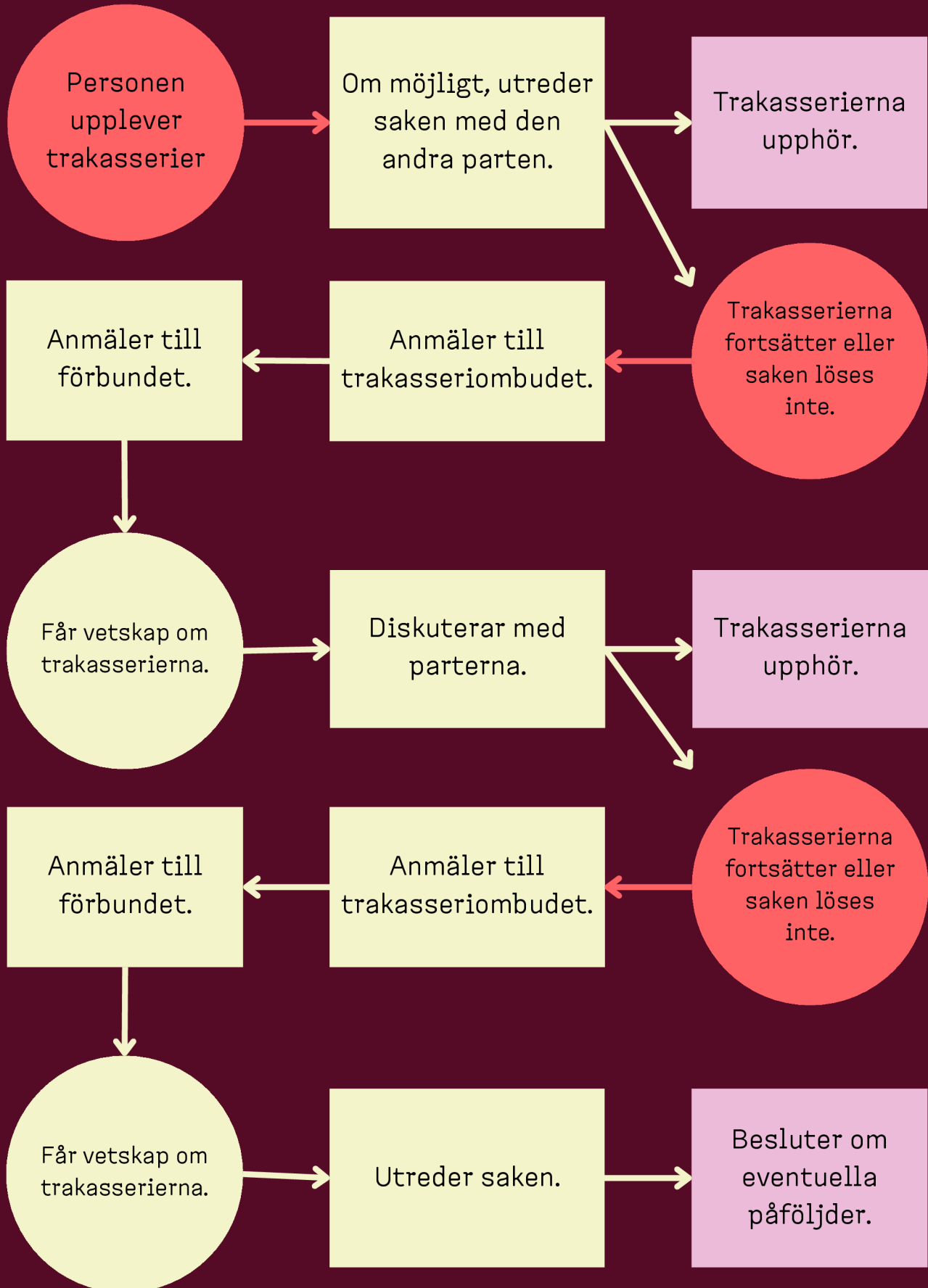
Underskrift

Hur ärendet fortskrider

Personen själv

Trakasserierombudet

Förbundet

Var och en kan bidra till en god och diskrimineringsfri atmosfär

Ett positivt och öppet förhållningssätt mot andra bidrar till att skapa en god atmosfär och trivsel för alla på Pros evenemang.

Vårt mål är att alla som deltar i Pros och föreningarnas evenemang känner sig välkomna och upplever att de tryggt kan delta i evenemangen och utbildningarna.

Vi vill skapa en kultur med öppen interaktion och acceptans för mångfald. Genom kontakter med andra människor kan vi lära oss att det går att komma överens med andra och vi trots skillnaderna har mycket gemensamt.

Det är viktigt med humor och roliga stunder tillsammans.

- Bemöt de andra deltagarna sakligt och med respekt.
- Förhåll dig öppet till olika synpunkter.
- Se till din egen och andras säkerhet.
- Stöd och hjälp andra.
- Tänk på att skämt om en persons eller en grups egenskaper kan vara sårande.
- Tänk också på att det kan finnas personer från olika grupper bland en persons närstående.
- För saken på tal om en situation eller ett beteende stör dig.

Påföljder för trakasserier

Om det på evenemang som ordnas av Pro eller föreningarna observeras trakasserier, diskriminering eller osakligt bemötande som nämns i den här handboken, uppmanas personen att sluta med trakasserierna eller att lämna lokalen, evenemanget eller utbildningen. Förbundets linjeorganisation fattar beslut i varje enskilt fall om att förbjuda personen att agera i Pros namn eller att på viss tid eller tillsvidare förbjuda personen att delta i evenemang. I fråga om förbundets medarbetare tillämpas Pros interna instruktion.

Lagstiftning

I grundlagen (731/1999) tryggas individernas grundlagsenliga rätt till jämlikhet. Enligt det i grundlagen fastställda förbudet mot diskriminering får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.

Diskrimineringslagen (1325/2014) förbjuder diskriminering på grund av ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller någon annan omständighet som gäller den enskilde som person. Diskriminering är förbjuden oberoende av om den grundar sig på ett faktum eller ett antagande i fråga om personen själv eller någon annan. Trakasserier räknas som diskriminering. Olagliga trakasserier är (diskriminerande) beteende som skapar en stämning som gör att en person eller människogrupp förnedras eller förödmjukas eller som är hotfull, fientlig eller aggressiv gentemot dem.

Enligt **lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män** (609/1986) får ingen diskrimineras på grund av kön, könsidentitet eller könsuttryck. Till diskriminering räknas bland annat sexuella trakasserier på grund av kön, könsidentitet eller könsuttryck. Diskriminering är förbjuden oberoende av om den grundar sig på ett faktum eller en presumtion i fråga om personen själv eller någon annan.

Strafflagen förbjuder sexuellt antastande som sker genom beröring eller på annat allvarligt sätt genom ord, genom att skicka eller visa ett meddelande eller en bild, genom att ta en bild, genom att blotta sig eller på något annat motsvarande sätt. Det är också förbjudet att utan lov sprida en sexuell bild. Rekvisiten för **ärekränkning** kan uppfyllas om någon framför en kränkande eller osann uppgift om någon annan.

Ingen får heller utan lov sprida bilder eller personliga uppgifter om någon annan. Det kan i så fall vara fråga om spridande av information som kränker privatlivet.

Kvinnolinjen: Råd och stöd för kvinnor och flickor samt deras närstående som upplevt våld eller hot om våld. Avgiftsfritt stödnummer på finska 0800 0240

Nollinjen: Gratis hjälplinje för relationsvåld och våld mot kvinnor, 080 005 005

Pro Noste: Boka genom Pros tjänst en coach som stöder välbefinnandet.

Seri-stödcentret för offer för sexuellt våld på nummer 040 701 8446

Våldtäktskriscentralen Tukinainen ger stöd, hjälp och rådgivning till offer för sexuellt våld, deras närstående och dem som arbetar med offren.

Brottsofferjouren riku.fi arbetar för att förbättra brottsoffrens, deras närståendes och vittnens ställning bland annat genom att tillhandahålla lågtröskeltjänster för stöd och rådgivning.

Jämställdhetsombudsmannen tasa-arvo.fi/sv
Diskrimineringsombudsmannen
yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi/sv

Kom med i vår empatiska gemenskap

Vårt mål är att ge arbets- och livsglädje till alla medlemmar. Som en del av oss kan du njuta av Pros förmåner som underlättar och förbättrar livet – från karriärcoachning till olycksfallsförsäkring och tjänster för välbefinnandet.